

گیاه‌درمانی

ترکیبی از طب سنتی و طب مدرن
پیشگیری و درمان بیماری‌ها

دکتر رقیه رازقی جدید

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم دارویی تهران

دکتر لطفعلی پورکاظمی

انتشارات ناهید

سرشناسه : رازقی جدید، رقیه، ۱۳۴۹ -
 عنوان و نام پدید آور : گیاه درمانی: ترکیبی از طب سنتی و طب مدرن: پیشگیری و درمان بیماری‌ها /
 رقیه رازقی جدید، لطفعلی پورکاظمی.
 مشخصات نشر : تهران: ناهید، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۲۴۰ ص.: مصور (بخشی رنگی).
 شابک : 978-600-5865-31-8
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 عنوان دیگر : ترکیبی از طب سنتی و طب مدرن: پیشگیری و درمان بیماری‌ها.
 موضوع : گیاه درمانی
 موضوع : گیاهان دارویی
 موضوع : پزشکی سنتی
 شناخت افزوده : پورکاظمی، لطفعلی، ۱۳۴۱ -
 رده بند دنگره : ۱۳۹۴ ۱۴ ر ۹ گ / RM۶۶۶
 رده بندی دیویی : ۶۱۵/۳۲۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۸۷۳۷۱

- دکتر رقیه رازقی جدید - دکتر لطفعلی پورکاظمی
- گیاه درمانی (ترکیبی از طب سنتی و طب مدرن، پیشگیری و درمان بیماری‌ها)
- حروفچینی: شبستری
- چاپ اول: تابستان ۱۳۹۴
- چاپ گلشن سبز
- شمارگان: ۵۵۰ نسخه
- انتشارات ناهید ● حق چاپ محفوظ است.

- سایت: www.naahid.com
- پست الکترونیکی: naahidbooks@yahoo.com
- فروش اینترنتی: www.behanbook.ir

فهرست

مقدمه ۱۳

فصل اول: فلسفه گیاه‌درمانی (طب اسلامی، طب سنتی) چیست؟ گیاه‌درمانی چیست؟

تعریفی مناسب برای گیاه‌درمانی ۱۷
تاریخچه گیاه‌درمانی ۲۱
علم گیاهان دارویی ۲۳
اصطلاحات مربوط به گیاهان دارویی ۲۶
آیا گیاه‌درمانی یک روش ویژه درمانی است؟ ۲۷
شواهد موجود در سودمندی و کارایی داروهای گیاهی ۳۱

فصل دوم: طبایع، مزاج‌ها و تعاریف طب سنتی

طب سنتی ۳۷
تعریف طب سنتی ۳۷
تعریف طب (پزشکی) ۳۷
طب سنتی ایرانی ۳۸
طبییب در طب سنتی ۳۸
طب سنتی ایرانی - عربی ۳۸
اصول طب سنتی ۴۰

۴۱	اصول طب قدیم
۴۲	عناصر چهارگانه
۴۵	اخلاط چهارگانه
۴۸	خوراک و طبیعت بدن
۵۰	انواع مزاج‌ها
۵۱	همابنگی اخلاط چهارگانه با طب جدید
۵۳	علاج غلبه اخلاط
۵۴	نشانه‌های غلبه اخلاط
۵۶	زمان تهیه اخلاط

فصل سوم: فراوری گیاهان دارویی

۶۱	جمع‌آوری و خشک کردن گیاهان دارویی
۶۴	داروهای خانگی
۶۵	مقادیر استاندارد دارویی
۶۶	روش تهیه داروی استاندارد
۶۶	تهیه دم‌کرده
۶۷	تهیه جوشانده
۶۷	تهیه تنتور
۶۸	تهیه شربت
۶۹	تهیه روغن‌های دم‌کرده
۷۰	تهیه کرم‌های استاندارد
۷۱	تهیه پمادهای استاندارد
۷۱	تهیه پودرها و کپسول‌های استاندارد
۷۳	کمپرس استاندارد
۷۳	مرهم استاندارد
۷۳	سایر داروهای گیاهی
۷۳	روغن‌های ماساژ

۷۳	کرم‌ها و پمادهای حاصل از روغن دم‌کرده
۷۴	بخورها
۷۴	تنتورهای غیرالکلی
۷۴	عصاره مایع
۷۴	خیسانده‌ها
۷۵	جوشانده‌های چینی
۷۵	لوسیون‌ها
۷۵	ماده‌های شستشوی موضعی
۷۶	اسره
۷۶	پداری و شیاف

فصل چهارم: درمان بیماری‌ها با گیاهان دارویی

۷۹	سنگ کلیه
۸۲	سنگ کیسه صفرا
۸۴	آب مروارید
۸۹	نازایی
۹۱	نقرس
۹۳	روماتیسم
۹۷	آنژین چرکی گلو (فارنژیت)
۹۹	سینه پهلوی (ذات‌الریه)
۱۰۲	عفونت ادراری
۱۰۴	آنفلوآنزا
۱۰۶	سردرد
۱۰۷	میگرن
۱۰۹	سرگیجه
۱۱۱	آرتروز
۱۱۳	دیسک کمر و عصب‌سیاتیک

۱۱۶	راشیتیس
۱۱۷	سرطان خون
۱۱۹	سرطان مغز
۱۲۱	سرطان دهان
۱۲۳	سرطان مری
۱۲۴	سرطان معده
۱۲۶	سرطان پستان
۱۲۸	سرطان رحم و تخمدان‌ها
۱۳۰	سرطان روده باریک
۱۳۲	سرطان روده بزرگ
۱۳۳	سرطان پروستات
۱۳۶	سرطان کبد
۱۳۷	سرطان پانکراس (لوزالمعده)
۱۳۹	سرطان استخوان
۱۴۰	سرطان کلیه
۱۴۲	سرطان مثانه
۱۴۳	سرطان ریه
۱۴۵	سرطان پوست
۱۴۸	سرطان تیروئید
۱۵۰	تصلب شرایین
۱۵۳	آسم
۱۵۶	آلرژی
۱۵۹	پوکی استخوان
۱۶۲	پروستات
۱۶۴	جوش صورت (آکنه)
۱۶۷	تیروئید (گواتر)
۱۶۹	فشار خون

۱۷۲	قلب و عروق
۱۷۶	بیماری قند (دیابت)
۱۷۹	چربی خون (کلسترول)
۱۸۲	کم خونی
۱۸۵	ورم معده
۱۸۸	زخم معده
۱۹۱	یائسگی

فصل پنجم: روش ساختن داروهای ترکیبی گیاهی (فرمول ترکیبی)

۱۹۷	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی تقویت کننده قوای جنسی
۱۹۷	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی محرک نیروی جنسی
۱۹۸	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد انزال زودرس
۱۹۸	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی بزرگ کننده پستان
۱۹۸	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی سته آرد
۱۹۹	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد سرفه
۱۹۹	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی کاهنده ترشح آب
۲۰۰	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی کاهنده درد فسیه سینه
۲۰۰	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد درد مفصلی
۲۰۰	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی خواب آور (آرام بخش)
۲۰۲	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد ریزش مو
۲۰۲	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی رنگ مو
۲۰۳	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد لک صورت
۲۰۳	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد ورم
۲۰۳	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد بزرگی پروستات
۲۰۴	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی بیماری آمیزشی
۲۰۴	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد درد قاعدگی
۲۰۵	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد درد قاعدگی به همراه یبوست

۲۰۵	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی قاعده آور (ایجادکننده قاعدگی)
۲۰۵	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد درد و ضد نفخ
۲۰۶	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد تنیک عصبی
۲۰۷	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد اسپاسم
۲۰۷	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ملین
۲۰۷	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی آنتی بیوتیک (میکروب کش)
۲۰۸	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی مرطوب کننده
۲۰۸	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد سرماخوردگی
۲۰۹	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد زونا
۲۰۹	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد میگرن
۲۰۹	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی تهوع و استفراغ آور (قی آور)
۲۱۰	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد تورم و درد
۲۱۰	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد خشونت صدا (خروسک و گرفتگی صدا)
۲۱۱	فرمول ترکیبی گیاهان دارویی ضد روده بت (ذات الریه، سینه پهلوی)

فصل ششم: بیمار ها و درمان سنتی

۲۱۵	گیاهان دارویی آرام بخش
۲۱۵	گیاهان دارویی مؤثر بر اندام گوارشی
۲۱۵	گیاهان دارویی مؤثر بر پوست
۲۱۶	گیاهان دارویی پایین آورنده چربی خون
۲۱۶	گیاهان دارویی پایین آورنده فشار خون
۲۱۶	گیاهان دارویی برای درمان کم خونی
۲۱۶	گیاهان دارویی پایین آورنده قند خون
۲۱۶	گیاهان دارویی مؤثر بر میزراه
۲۱۶	گیاهان دارویی مؤثر بر اندام تناسلی
۲۱۶	گیاهان مؤثر بر دستگاه تنفس
۲۱۶	گیاهان دارویی صاف کننده خون

۲۱۷	گیاهان دارویی ضد درد، تب، تشنج
۲۱۷	گیاهان دارویی مؤثر بر بیماری‌های دهان و لثه
۲۱۷	گیاهان دارویی مؤثر بر روماتیسم و نقرس
۲۱۷	گیاهان دارویی شیرافزا
۲۱۷	گیاهان دارویی برطرف‌کننده اسپاسم و دردهای دوران قاعدگی
۲۱۷	گیاهان دارویی مؤثر بر کبد و صفرا
۲۱۸	گیاهان دارویی ضد کرم
۲۱۸	گیاهان دارویی قابض و ضد اسهال
۲۱۸	گیاهان دارویی ملین و مسهل
۲۱۸	گیاهان دارویی مؤثر بر قلب و عروق
۲۱۸	گیاهان دارویی ضد تروپ و ضد قارچ
۲۱۸	گیاهان دارویی محرک ریه و سینه
۲۱۹	گیاهان دارویی مُدر
۲۱۹	گیاهان دارویی ضد سرفه
۲۱۹	گیاهان دارویی مؤثر بر کلیه‌ها
۲۱۹	گیاهان دارویی اشتهاآور
۲۲۱	منابع و مأخذ
۲۲۳	تصاویر

مقدمه

طب سنتی، امروزه در جوامع بشری اعتباری ویژه و جایگاهی خاص دارد که به صورت فراگیر به عنوان یک علم تعبیر می‌شود. علمی که از یک سو ریشه در تجربیات و دانش کهن دارد و از سوی دیگر با توجه به دانش روزافزون فراورده‌های دارویی ناشی از گیاهان دارویی با جدیدترین تکنولوژی و علوم زیستی مدرن درآمیخته است.

اثرات پیش‌گیرانه و یا درمانی گیاهان دارویی بر روی بسیاری از اختلالات و بیماری‌ها در جوار علم طب، سبب شده تا اعتماد جهانیان به این علم به طور گسترده‌ای افزایش یافته و علاقمندان به این طب، برای درمان بسیاری از بیماری‌ها، در جستجوی مداوم با این روش نیز باشند. از این رو آگاهی داشتن به فواید و مراحل درمانی بسیاری از بیماری‌ها با روش طب سنتی (طب اسلامی) به عنوان مکمل دانش پزشکان و ایجاد شخصیتی علمی در افراد علاقه‌مند و به ویژه متخصصین حوزه‌های مربوطه از جمله مزایای طب اسلامی به شمار می‌آید، زیرا دانش تولید و بهره‌برداری از گیاهان دارویی در اکثر کشورهای جهان نهادینه شده و در جوار سایر علوم پزشکی، کاربردی شده است. و این خود برای این علم که ریشه در تاریخ چند هزار ساله بشریت داشته، و در کشورهای مختلف و بنا به اعتقادات و گیاهان دارویی موجود در هر سرزمین، از این گیاهان استفاده شایسته و بهینه بعمل آمده است، افتخار بزرگی به شمار می‌رود.

پیشرفت تکنولوژی در فراوری گیاهان دارویی، سوابق تاریخی درمان بیماری‌ها در قرن‌های گذشته توسط دانشمندان همان دوران و تلفیق طب سنتی با طب مدرن همراه با استانداردهای دارویی جدید جهان معاصر، همه و همه سبب شده‌اند تا علم طب گیاهی همگام با سایر علوم زیستی پیشرفته کنونی از جایگاه بسیار والایی برخوردار گردد و در آینده نیز از روند روبه رشد و بسیار موفق و شایسته‌ای برخوردار خواهد گشت.

در اکثر داروخانه‌های رسمی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی کشورمان، نه‌همانند بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان، داروهای گیاهی با استاندارد طبیبی به فروش می‌رسد و مردم نیز از آن‌ها استقبال شایانی می‌کنند. و این بیانگر آن است که اگر گیاهان سنتی و طب اسلامی بصورت قانون‌مند و در چارچوب استانداردهای علمی جهان باشد می‌تواند بسیار سودمند و موفق و در حد گسترده‌ای از این قابلیت استفاده شود و می‌تواند به عنوان فرصتی طلایی برای عموم مردم باشد. ولی اگر به صورت آگاهانه و غیرهوشمندانه مورد بحث و تجزیه و تحلیل قرار گیرد، به عنوان یک تهدید و تخریب در درمان نیازمندان جامعه قرار می‌گیرد.

امیدوارم با مطالعه این کتاب توانسته باشم به دانش طب گیاهی و مراحل تکاملی آن و راه‌های مدرن استفاده از گیاهان دارویی، توجه به ساختار ژنتیکی گروه‌های مختلف مردم، و نیز با طبایع و ذائقه‌های متفاوت و سبک زندگی مختلف جهان نیز، آشنا شده باشید. همچنین توانسته باشید از فواید پیش‌پا نه و دوران طب سنتی به بهترین وجهی بهره‌برده باشید. و نیز بتوانیم شاهد درمان بیماری‌ها در چارچوب قوانین طبی مدرن و سنتی باشیم.